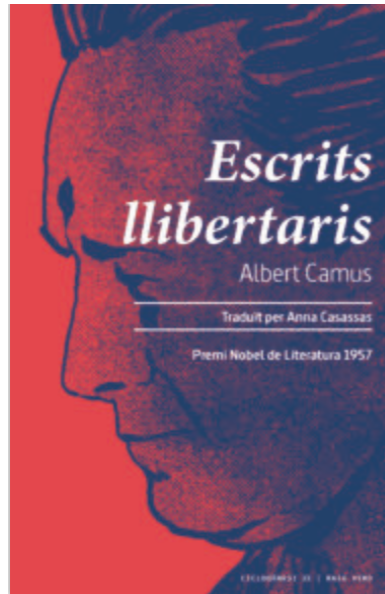

El vertigen de la destrucció i l'honor de viure

Autoria: Albert Camus
Traducció: Anna Casassas
Títol: *Escrits llibertaris*
Editorial: Barcelona, Raig Verd, 2023
320 pàgines

“–Com veieu el futur de la humanitat? Què caldria fer per a arribar a un món menys oprimat per la necessitat i més lliure?”

–Donar, quan es pugui. I no odiar, si es pot”.

Concisa, vital i humanista, aquesta és l'última resposta d'Albert Camus (Algèria 1913-França, 1960) a l'última entrevista que va donar, uns pocs dies abans de la seua mort, a la publicació argentina *Reconstruir*.

La xarrada forma part d'*Escrits llibertaris*, un recull fascinant de textos que recorren el pensament del Premi Nobel de Literatura de 1957. Publicat recentment per Raig Verd i amb traducció d'Anna Casassas, aquest títol es suma a altres obres de l'autor a càrrec de la mateixa editorial, com *El primer home*, *La caiguda* i *L'home revoltat*.

En un ecosistema de gratificació instantània, missatges tan fàcils de digerir com oblidables i en el qual triomfa el màrqueting ideològic de la immediatesa, *Escrits llibertaris* exigeix una lectura pausada i entusiasta, una oportunitat per a la lentitud i la

complexitat. I ho fa a través de peces com les seues col·laboracions en *Témoins*, *Le Libertaire*, *La Révolution Prolétarienne*, *Solidaritat Obrera*, *Le Monde Libertaire*, *Die freie Gesellschaft*, *Liberté* i moltes altres capçaleres de tarannà combatiu.

Aquest volum (amb una minuciosa, interessantíssima i molt cuidada introducció de Lou Marin) permet endinsar-se en un univers amb coordenades temporals, geogràfiques i socials que potser no sempre són les nostres, però que despleguen temors i amenaces que rimen amb els que ens aguaiten en l'ara.

La galàxia Camus només s'entén des de l'aresta. Des de la possibilitat d'allò que encara no s'ha aconseguit. Des de la mirada crítica constant. La seua veu és una condemna contundent als dogmatismes totalitaris: “Podríem fer el partit dels qui no estan segurs de tenir raó? Seria el meu”. Però, al mateix temps, se situa en els antípodes de l'equidistància. Encara més, fuig de la tebiesa i de la falta de compromís amb els ideals personals com de la pesta (disculpen la terrorífica broma). Al cap i a la fi, el vertader pacte irrenunciable de l'autor és amb la dignitat humana i la llibertat individual: “L'única manera de lluitar amb aquest món sense llibertat és tornar-te tan absolutament lliure que la teva simple existència sigui un acte de rebel·lió”, narra.

Per les pàgines d'*Escrits llibertaris* desfilen complicitats i enemistats cruentes; Simone Weil i Jean-Paul Sartre. També en elles es desenvolupen batalles ideològiques furibundes, com aquelles empreses contra els intel·lectuals d'esquerres que negaven els vessants més autoritaris de l'estalinisme. I reflexions sobre l'ús de la violència com a ferramenta dels oprimits contra els opressors, sempre assumint tota la crueltat que aquesta porta al seu si: “La violència és inevitable (...) Només dic que s'ha de rebutjar qualsevol legitimació de la violència, que és necessària i alhora injustificable”.

Entre les diferents causes que van rebre un suport ferm per part de Camus destaca la dels presoners i exiliats espanyols en la seua lluita contra el franquisme: “No hi haurà Europa mentre hi hagi Franco. No hi haurà unitat possible allà on la consciència està esgarrapada. I la gran ofensa de la consciència europea és el manteniment d'una dictadura il·legal i sagnant per a les mateixes nacions que pretenien i pretenen encara lluitar contra les dictadures. Els Estats Units volen oposar-se al comunisme sostenint Franco”. Una adhesió incansable que va mantindre al llarg dels anys, decidit a no

permetre que els perdedors de la Guerra Civil caigueren en una indiferent amnèsia col·lectiva i que la repressió del règim fora oblidada o relativitzada.

Solca també aquest llibre la seua apologia de l'antimilitarisme a través de textos com la "proposta d'estatut per als objectors de consciència" o una carta oberta adreçada a De Gaulle en la qual es demanava l'alliberament dels objectors empresonats a França (i que incloïa les signatures d'André Breton, Jean Cocteau i altres figures públiques gal·les).

La justícia, la revolta i la permanent defensa dels dominats i els febles (d'Algèria a Hongria) s'entremesclen ací per a ajudar-nos a formular les preguntes més urgents i necessàries de l'actualitat. Però també per a exercir de full de ruta amb el qual obstinar-nos a existir plenament i malgrat tot: "He viscut el nihilisme, la contradicció, la violència i el vertigen de la destrucció. Però, al mateix temps, he saludat el poder de crear i l'honor de viure".

Lucía Márquez